

Verslag van de negentiende vergadering van de Klankbordgroep Gebruikers Natuurterreinen Goois Natuurreservaat op dinsdag 8 juni 2010, aanvang 20.00 uur ten kantore van het GNR.

Aanwezig zijn:

- mevr. F. van Diepen-Oost (voorzitter)
- mevr. L. van den Bogaard-Mütze (K.C. Gooi- en Eemland)
- mevr. P. Bonin-Fluitsma (KNNV afd. Gooi)
- de heer D. Jonkers (Vereniging Vrienden van het Gooi)
- de heer F. Stegehuis (IVN Gooi en Omstreken)
- de heer D. Prop (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken)
- de heer J. de Groot (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie)
- de heer F. Harmsen (Stichting Behoud Gooise Heide)
- de heer A. Spit (Stichting Behoud Gooise Heide)
- de heer J. Oude Elferink (Vereniging Leefmilieu Het Gooi, de Vechtstreek e.o.)
- de heer J. Meesters (KNNV afd. Gooi)
- de heer P. Soels (Stichting Gooise Wandelsport Bond)
- de heer J. Harder (Gooise Atletiek Club)
- de heer H. de Graaf (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant)
- de heren B. van der Moolen (tot en met punt 7), D. Landsmeer en P. Hulzink (GNR)
- de heer T. Wiezer (verslag)

Afwezig zijn:

- mevr. A. van Kooten-Niekerk (Stichting Wandelplatform-LAW)
- de heer J. van der Sar (Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, Afdeling Naerdincklant)
- de heer B. Bakker (Fietzersbond, Afdeling Naarden/Bussum/Huizen)
- de heer L. Eendhuizen (IVN Gooi en Omstreken; wordt vervangen door de heer F. Stegehuis)
- de heer L. Vermeij (Stichting Behoud Gooise Heide; wordt vervangen door de heer F. Harmsen)
- de heer P. Spoorenberg (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken; wordt vervangen door de heer D. Prop)
- de heer J. Alsma (Stichting Gooise Wandelsport Bond; wordt vervangen door de heer P. Soels)
- de heer J. Loggen (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant; wordt vervangen door de heer H. de Graaf)

Voorafgaande aan deze vergadering heeft een groot deel van de aanwezigen deelgenomen aan een boeiende excursie door delen van het Spanderswoud bij het kampeerterrein de Fransche Kamp. De voorgenomen plannen om in delen van dit bosgebied open stukken te creëren werden door de heer Hulzink toegelicht (zie ook punt 4).

1) Opening

De voorzitter opent de vergadering en neemt met welgekozen woorden afscheid van de heer H. Korten, rentmeester GNR. Zij heet zijn opvolger, de heer B. van der Moolen, van harte welkom.

De voorzitter neemt ook afscheid van de heren Stegehuis en Meesters, die de Klankbordgroep gaan verlaten. Zij worden opgevolgd door resp. de heer L. Eendhuizen en mevr. P. Bonin-Fluitsma.

2) Mededelingen en vragen n.a.v. het verslag van de vergadering van 2 februari 2010.

- In de nieuwsbrief van april 2010 van het GNR is aandacht besteed aan de oprichting van een nieuwe werkgroep belast met inventarisatie van broedvogels.
- De Vereniging Vrienden van het Gooi heeft in het kader van haar 75-jarige bestaan het boek "Te Gooi, te grabbel en ten goede" over bedreigingen en kansen van natuur en landschap in de regio uitgebracht en verspreid.

3) Monitoring.

De heer J. Harder geeft een toelichting bij zijn notitie over dit onderwerp.

Er is wat hem betreft geen verschil van mening met het GNR wat betreft de doelstelling van monitoring. Hij is het geheel eens met de passages hierover in het beheerplan 2010-2019.

Waar het hem (en anderen binnen de Klankbordgroep) vooral om gaat is de vraag hoe de diverse inventarisaties (van individuele vrijwilligers, vrijwilligersgroepen en externe adviesbureaus) op elkaar afgestemd kunnen worden. Daarbij dient vooral aandacht te worden besteed aan een planmatige opzet, een structurele evaluatie van de resultaten van de inventarisaties, regelmatige terugkoppeling naar de vrijwilligers en de zorg voor een goede continuïteit. De resultaten van de inventarisaties worden op deze wijze naar een hoger niveau getild en kunnen onder meer een leidraad zijn voor te nemen beheermaatregelen.

De heer Harder pleit dan ook voor het aanstellen van een part-time coördinator, speciaal belast met de organisatie en aansturing van de monitoring. Uit de reactie van GNR blijkt dat dit financieel niet haalbaar is.

De heer Prop geeft aan dat zijn organisatie aan het begin van ieder seizoen aan de terreinbeherende organisaties vraagt welke inventarisaties (in welke gebieden) gewenst zijn.

De contacten met GNR lopen daarbij voorbeeldig. Hij suggereert contact op te nemen met Natuurmonumenten om na te gaan of het daar gehanteerde systeem m.b.t. monitoring (het NELIS systeem) ook voor GNR werkzaam kan zijn.

De heer Jonkers wijst op de noodzaak om, voordat ingrijpende beheermaatregelen plaatsvinden, een zgn. 0-meting te verrichten en enige jaren na afloop van de beheermaatregelen in het betreffende gebied te inventariseren wat de resultaten van deze maatregelen zijn geweest.

De heer van der Moolen geeft aan dat ook provincie en gemeenten steeds nadrukkelijker vragen naar de resultaten van het gevoerde beheer mede met het oog op het overheidsbeleid. GNR streeft naar een structurele aanpak van de inventarisaties, neer te leggen in een lange termijnvisie (10 jaar). Hierbij wordt terdege rekening gehouden met hetgeen in de notitie van de heer Harder naar voren is gebracht en in het beheerplan is verwerkt. In de jaarlijkse werkplannen wordt deze lange termijn visie uitgewerkt.

De website van GNR kan een middel zijn om de resultaten van de inventarisaties uit te wisselen.

De voorzitter besluit de discussie met dankzegging aan de heer Harder voor zijn initiatief. Afsgesproken wordt dat, als het jaarplan 2011 dan gereed is, in de oktober vergadering het hoofdstuk monitoring besproken zal worden.

4) Evaluatie excursie en stand van zaken aankoop en verwerving gronden Poort Naardermeer.

Zoals tijdens de, uitstekend geleide, excursie bleek, is het de bedoeling om open plekken in het bosgebied Spanderswoud te ontwikkelen onder meer ten behoeve van warmteminnende reptielen en amfibieën. De vraag is, hoe hiervoor draagvlak te krijgen. Het Spanderswoud wordt druk bezocht en van het aangrenzende kampeerterrein wordt veel gebruik gemaakt. Als er sprake is van “ bomen kappen”spelen emoties altijd een grote rol. En dat is ook hier te verwachten.

Vanuit de Klankbordgroep worden vele suggesties aangereikt over de wijze waarop gecommuniceerd zou kunnen worden.

Een greep:

- Neem een voorbeeld aan Rijkswaterstaat; plaats aan de ingang van het gebied grote borden waarop duidelijk (ook voor de “snelle passant”) wordt aangegeven wat je aan het doen bent, waarom je dit doet en wie dit werk doet. Verwijs naar de website.
- Gebruik de website van GNR. Laat hierop duidelijk uitkomen dat deze werkzaamheden onderdeel zijn van een groter geheel.
- Herhaal de boodschap. Vertel regelmatig opnieuw (via persberichten, via excursies, via de website enz.) wat verdwijnt en wat (liefst met aaibare soorten) verschijnt.
- Leer van de borden aan de ingang van de Westerheide (te klein, te beknopte tekst en bovendien onvolledig – want de doelstelling is niet vermeld -).Te veel tekst op een bord moet echter weer vermeden worden; belangstellenden kunnen verwezen worden naar de website.
- Wees ervan doordrongen dat veel gebruikers van de terreinen hondenbezitters zijn. Besteed dus ook aandacht aan de honden. Biedt zo mogelijk alternatieven (hondenspeelreintjes).
- Geef in de voorlichting duidelijk aan dat het gaat om het ontwikkelen van bescheiden open plekken; er worden geen grote brede banen gekapt in het bos. De naam “Poort Naardermeer” suggereert een te grootse ontwikkeling. Zoek naar een passender benaming maar vermijd het woord “heidestapstenen”(klinkt te professioneel).
- Geef duidelijk aan wat het einddoel is van dit project en start zo vroeg mogelijk met de voorlichting.

Wat dit laatste betreft: GNR is inderdaad van plan om zeer binnenkort met de voorlichting te starten. Met de werkzaamheden zal komende winter een aanvang worden genomen (onder voorwaarde dat de subsidiëring rond is).

De provincie Noord-Holland ontwikkelt plannen voor renovatie van de Fransche Kampweg. GNR haakt hierop in en tracht in overleg met de provincie onder meer de ingang van het kampeerterrein en van het te verplaatsen dagrecreatieterrein te verleggen naar de rotonde Nieuwe 's-Gravelandseweg – Fransche Kampweg. Het huidige parkeerterrein en het dagrecreatieterrein op de Fransche Kampheide kunnen dan (met de inritten) opgeheven worden.

Ook wordt overleg gepleegd met de provincie over de aanleg van een fietstunnel (ook toegankelijk voor ruiters) en een of meer faunatunnels. Over de effectiviteit van faunatunnels is overigens nog weinig bekend. Wellicht is er via literatuurstudie meer informatie hierover in te winnen.

De Koedijkgronden (zie verslag vorige vergadering) zijn inmiddels eigendom van GNR. Er is overigens nog het nodige huiswerk te doen alvorens sprake kan zijn van het ontwikkelen van een natuurlijke verbinding met het Naardermeer (o.a. wordt overleg gepleegd met een pachter, moet gezocht worden naar een alternatief voor een dierweide, is nog geen oplossing gevonden voor het verplaatsen van een trapveldje). Als e.e.a. in goede banen is geleid zal gestart worden met overleg met en informatie aan de omwonenden over de bedoeling van GNR met dit gebied.

Afgesproken wordt dat in de oktobervergadering van de Klankbordgroep dit punt weer op de agenda zal verschijnen.

5) Hondenaanlijnregeling

In korte tijd, aldus de heer Hulzink, is op een drietal locaties een aantal reeën door loslopende honden gedood dan wel zwaar gewond.

Een van deze locaties is de Limitische Heide. Het is bekend dat veel buurtbewoners van dit gebied een hond bezitten. Met deze bewoners is dan ook overleg gevoerd. Daarbij kwamen veel reacties los, variërend van volledige steunbetuiging aan GNR tot afwerende reacties in de trant van “mijn hond moet ook de ruimte hebben”. De omwonenden zijn via een huis aan huis brief opgeroepen suggesties te doen om incidenten met loslopende honden te voorkomen. Aan de hand van deze suggesties zal de aanlijnregeling nog eens beoordeeld worden. Wellicht dat enkele wijzigingen van deze regeling zinvol kunnen zijn. Terugkoppeling zal plaatsvinden naar het bestuur van GNR, de omwonenden en de Klankbordgroep (vergadering oktober).

Mevr. Van den Bogaard geeft aan dat verreweg de meeste hondenbezitters het vreselijk vinden wat er is gebeurd. Zij heeft in artikelen aandacht gevraagd voor dit onderwerp en onder meer een (wanhopige) reactie ontvangen van een eigenaar van één van de honden die reeën heeft aangevallen.

GNR zal er rekening mee moeten houden, aldus de heer Soels, dat in de buurt van de bebouwde kom honden worden losgelaten (aanlijnregeling of niet). GNR onderkent dit, probeert met de zonering hiermee zoveel mogelijk rekening te houden maar weet dat hier nog wat knelpunten zijn op te lossen.

Groot probleem zijn ook de activiteiten van de hondenuitlaatservices. Niet alleen de dieren maar ook de recreanten hebben last van groepen honden die door deze services worden uitgelaten.

GNR heeft wel eens pogingen gedaan om met deze ondernemingen (veelal afkomstig uit Almere en Utrecht) in contact te komen maar de groep is zeer wisselend van samenstelling (deze bedrijfjes gaan en komen) en moeilijk benaderbaar. Zij overtreden strikt genomen geen toegangsbepalingen (men weet perfect waar honden los mogen lopen), waardoor de juridische mogelijkheden om deze ondernemingen aan te pakken zeer beperkt tot nihil zijn. Dit terwijl er toch echt sprake is van een probleem (het toezicht op een groep honden is soms volledig afwezig) en er geen kwaliteitscriteria zijn waaraan hondenuitlaatservices moeten voldoen. Vanuit de Klankbordgroep wordt de suggestie gedaan om voor hondenuitlaatservices een vergunningstelsel te ontwikkelen (bijkomend probleem: toezicht op handhaving). Wellicht is het ook een idee om (zoals elders in het land) per gemeente speciale terreintjes in te richten voor hondenuitlaatservices. GNR zal nagaan of deze suggesties uitgewerkt kunnen worden en ingebracht in een bestuursvergadering.

6) Korte mededelingen

Rijkswaterstaat, aldus de heer Landsmeer, gaat onder meer de A27 (gedeelte Utrecht-knooppunt Eemnes) verbreden. Daarvoor is grond nodig, nu onder meer in eigendom van GNR. Er is echter sprake van een natuurcompensatieplicht.

Ten zuiden van Hilversum ligt nabij de Laapersheide een “oksel van asfalt” voor de aansluiting tussen Hilversum en de A27. De bedoeling van Rijkswaterstaat is om hier (in het kader van de verbreding van de A27) een eenvoudige aanrij-route aan te leggen waardoor “de oksel” kan verdwijnen en er daardoor circa 30 hectare asfalt overbodig wordt. Dit asfalt kan worden verwijderd, waarna de hierdoor vrijkomende ondergrond kan worden omgevormd tot natuurgebied. Dit te ontwikkelen natuurgebied kan onder meer ingericht worden als opvang van overmatig, maar wel gezuiverd, regenwater vanuit de gemeente Hilversum (het overmatige regenwater werd tot voor kort naar het Laarder Wasmeer afgevoerd).

Door het verdwijnen van de eerdergenoemde “oksel” kan ook de fietsroute rond Hilversum verder ontwikkeld worden via de aanleg van een fietstunnel waardoor aansluiting van deze route op de Huiderscooperweg mogelijk wordt. Deze fietsroute zal het Voetstappenpad (rond Hilversum) niet in de weg staan.

De heer de Groot pleit er voor om deze fietstunnel ook toegankelijk te maken voor ruiters. De heer Landsmeer hoopt in de vergadering van oktober meer informatie te kunnen verstrekken.

Er zijn bezwaren ingebracht tegen het bestemmingsplan ecoduct Zwaluwenberg. Dit levert de nodige vertraging op. De Raad van State zal uiteindelijk oordelen over deze bezwaren.

Voor en tegenstanders van de HOV (Hoogwaardig Openbaar Vervoer) laten zich duidelijk horen. Gedeputeerde Staten zullen nog een beslissing moeten nemen.

7) Mededelingen uit het beheer

De schaapskudde, aldus de heer Hulzink, wordt met succes ingezet in de randzones van de Westerheide en de Bussumerheide. In de afgegraste vakken ontstaat een opener vegetatie met veel kansen voor heideplanten. De opschot van Amerikaanse vogelkers wordt zoveel mogelijk onder andere handmatig door vrijwilligers verwijderd. Overigens blijkt dat niet iedere vogelkers kiemt.

Vanuit de Klankbordgroep wordt de suggestie gedaan om op de website van GNR foto's te tonen van de situatie vóór en na de begrazing.

De schaapskudde zal de komende tijd ook ingezet worden op de Fransche Kampheide (met als doel het pijpenstrootje te decimeren.).

7a) Mededelingen over bezuinigingen

Het Dagelijks Bestuur heeft, aldus de heer van der Moolen, GNR gevraagd drie scenario's uit te werken met het oog op de komende bezuinigingen. Het gaat dan om een scenario waarbij een bezuiniging van 5% uitgangspunt is (“mild”), een scenario van 10% (“neutraal”) en een van 15% of meer (het “rampenscenario”).

Tot en met 2011 zal GNR geen hinder ondervinden van de bezuinigingen (die voortvloeien uit het feit dat gemeenten en provincies zelf zeer gekort worden door de Rijksoverheid).

Vanaf 2012 zal GNR vermoedelijk rekening moeten houden met het “neutrale”scenario (10%).

De bezuinigingen kunnen vooral gevonden worden door deeltaken niet uit te voeren, bepaalde projecten uit te stellen en vacatures niet of gedeeltelijk te vervullen.

Of er ook rekening moet worden gehouden met een korting op de gelden afkomstig uit de Nationale Postcode Loterij is nog niet duidelijk. In 2011 wordt overleg gevoerd met de directie van de Postcodeloterij over subsidiëring van specifieke projecten voor de komende vier jaar.

Vanuit de Klankbordgroep worden suggesties gedaan over de bezuinigingen.

Zo wordt geadviseerd deze zodanig te etaleren dat de pijn die deze bezuinigingen te weeg brengen heel duidelijk tot uitdrukking komt.

Ook wordt ervoor gepleit liever één duur project enkele jaren uit te stellen dan te korten op het lopende beheer. Dit is echter niet zo eenvoudig; subsidiegelden voor bepaalde projecten zijn immers “geoormerkt” en mogen niet voor andere activiteiten worden aangewend.

8) Mededelingen uit de organisaties.

De heer Jonkers: de Vereniging Vrienden van het Gooi en de Stichting tussen Vecht en Eem vieren hun 75-jarig resp. 40-jarig bestaan met onder meer een symposium op 16 oktober met als thema “Land & Water”. GNR (de heren Landsmeer en Hulzink) hebben een artikel geschreven voor een gezamenlijk door beide organisaties uit te brengen themanummer over dit onderwerp.

Op 24 juni a.s. is er in de info schuur van GNR een thema avond waarbij het boekje “Te Gooi, te grabbel en ten goede” centraal staat.

De heer Stegehuis en de heer Meesters nemen afscheid van de Klankbordgroep.

De heer Prop wijst op de website van de zeer actieve (bijna 1000 leden tellende) Vogelwerkgroep (www.vwgooi.nl).

De heer de Groot wijst op de goede samenwerking tussen zijn federatie en de boswachters van GNR. Hij geeft aan dat er enkele bordjes in de ruiter- en wandelroutes ontbreken. De heer Hulzink zal dit laten nagaan.

De heren Harmsen en Spit: De Stichting Behoud Gooise Heide heeft op dit moment veel aandacht voor de ontwikkelingen rond de gebieden bij Crailo en de aanleg van het fietspad rond Hilversum.

Mevrouw van den Bogaard geeft een enthousiaste uitleg over een nieuwe tak van sport: canicross. Een eerste run heeft al plaatsgevonden in het Corversbos. Gelet op de belangstelling zullen er meerdere volgen. De natuur zal, aldus mevr. van den Bogaard, beslist geen schade leiden van deze sport.

De heer Oude Elferink vraagt zich af waarom medewerkers van GNR een jachtvergunning nodig hebben. De heer Hulzink legt uit dat voor zwaargewonde of ernstig zieke reeën, die uit hun lijden moeten worden verlost, een afschot noodzakelijk is. Een andere wijze van levensbeëindiging is wettelijk niet toegestaan. Voor een afschot is een jachtvergunning nodig. Het moge echter duidelijk zijn dat deze vergunning niet voor jacht wordt gebruikt.

Op de vraag wat GNR doet met de kadavers, geeft de heer Hulzink aan dat GNR de kadavers bij voorkeur op een goede plek achter zou willen laten, maar dat de aangevraagde ontheffing dat niet toelaat/likt te laten. Leden van de Klankbordgroep hebben indertijd aangegeven dat achterlaten van kadavers in het natuurterrein ecologisch wenselijk is en de voorkeur heeft.

Mevrouw Bonin: de KNNV is op zoek naar een nieuwe voorzitter. De nieuwe secretaris heeft inmiddels kennis gemaakt met GNR. Het streven is de inventarisaties van de KNNV op een hoger plan te brengen.

De heer Soels: Uit de deelname aan de door zijn stichting georganiseerde wandeling Hilversum- Lage Vuursche (592 deelnemers, onder wie uit Zeeuws Vlaanderen en zelfs één deelnemer uit België) blijkt dat het Gooi erg populair is.

Ook de avondvierdaagsen (en zelfs de avondvijfdaagse waarbij veel vuilnis is geruimd) werden goed bezocht.

Overigens gaat er een gerucht dat GNR 0,50 eurocent vraagt aan deelnemers van dergelijke evenementen op haar terreinen. De heer Hulzink ontzenuwt dit gerucht.

9) Rondvraag en sluiting

De heer Landsmeer deelt een nieuwe adreslijst van de leden van de Klankbordgroep uit en de beheervisie en beheerplan 2010-2019 met topografische kaart van het Gooi. De afwezige deelnemers zullen de lijst en het boekwerk toegezonden krijgen.

De volgende vergadering van de Klankbordgroep is op dinsdag 5 oktober 2010.

Hierna sluit de voorzitter om 22.00 uur de vergadering onder dankzegging van een ieders inbreng.